

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/119/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221203848
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Matyiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7221203848.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Matyiovej a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Olgy Mičietovej v spore žalobcu A. B., nar.XX.XX.XXXX, adresa evidovaná v registri obyvateľov C. - D., zast. JUDr. Tomášom Čverčkom, advokátom, so sídlom Košice, Čajakova 5, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Račianska 71, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy v sume spolu 2.460 € s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku 11C/16/2021-170 z 1.3.2023 Okresného súdu Košice II (v súčasnosti Mestský súd Košice)

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku I.

Z r u š u j e rozsudok vo výrokoch III. a IV. o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e:

1. Súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozsudkom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 1.470 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 20.12.2020 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Ďalším výrokom rozhodol, že žalovaná má voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v časti nároku na náhradu škody v rozsahu 100 % a posledným výrokom rozhodol, že žalobca má voči žalovanej právo na náhradu trov konania v časti nároku o zaplatenie nemajetkovej ujmy v rozsahu 100 %.

2. Rozhodol takto o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal nemajetkovej ujmy a náhrady škody v sume 2.460 € s prísl. v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len zák. č. 514/2003 Z.z.) ako aj náhrady trov konania. Skutkovo žalobu odôvodnil tým, že uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 0Tp/5/2012 z 28.1.2012, bol vzatý do väzby, pričom väzba začala plynúť 25.1.2012. Krajský súd v Košiciach následne uznesením 7Tpo 8/2012-74 zo 16.2.2012 zamietol jeho sťažnosť proti tomuto uzneseniu. O jeho prepustení z väzby rozhodol Krajský súd v Košiciach dňa 3.5.2012 uznesením sp. zn. 7Tpo 31/2012-96, teda vo väzbe bol celkovo 98 dní. Rozhodnutie o väzbe je podľa žalobcu nezákonné a došlo ním k nezákonnému pozbaveniu jeho osobnej slobody. Poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 6T/89/2013 zo 16.5.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4To/94/2017-1441 z 22.11.2017 bol napokon oslobodený spod obžaloby, lebo mu nebolo preukázané spáchanie skutku. Uviedol, že svoj nárok z nezákonného rozhodnutia - uznesenia, ktorým bol vzatý do väzby, v rámci predbežného prerokovania uplatnil u orgánu štátu, Ministerstva spravodlivosti SR, ktoré listom zo 16.12.2020 čiastočne uznalo nárok na náhradu škody, ale len do výšky 20 €/deň, t.j. spolu vo výške 1.960 €, ktoré mu vyplatilo dňa 25.1.2021, neuznalo však prevyšujúci uplatnený nárok do výšky 40 € za deň väzby a rovnako tak neuznalo ani sumu 500 € na trovy obhajoby, pretože ho považovala

ho za nedôvodný. Uznesením o vznesení obvinenia, uznesením o vzatí do väzby a nadväzujúcim trestným stíhaním bolo zasiahnuté do jeho osobnostných práv, súkromia, rodinného života, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, zapríčinilo vznik závažných následkov v jeho ďalšom spoločenskom uplatnení, vyvolalo psychické útrapy. Požadovaná výška nároku vyplýva podľa žalobcu okrem iného z vážnosti veci, kde sa jednalo o trestné stíhanie a väzbu, za ktoré hrozil žalobcovi nepodmienečný trest odňatia slobody. Okrem toho mu vznikla škoda 500 € spočívajúca v nákladoch, ktoré vynaložil na trovy obhajoby. Za 98 dní trvania väzby tak požadoval celkovo sumu 3.920 € a náhradu trov obhajoby v sume 500 €, pričom v rámci predbežného prerokovania svojho nároku mu bolo uhradených zo strany žalovanej 1.960 €, a teda v konaní uplatňuje neuspokojenú časť svojho nároku za nezákonnú väzbu spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 22.2.2018.

3. Vykonaným dokazovaním vzal súd za preukázané, že uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. OTp/5/2012 z 28.1.2012 bol žalobca vzatý do väzby, ktorá začala plynúť 25.1.2012 o 8.30 hod. Sťažnosť žalobcu proti tomuto uzneseniu bola Krajským súdom v Košiciach zamietnutá uznesením sp. zn. 7Tpo/8/2012-74 zo 16.2.2012. Uznesením Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 7Tpo/24/2012-96 z 3.5.2012 bol žalobca prepustený na slobodu. Rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 6T 89/2013-1324 z 12.11.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 4To/94/2017-1441 z 22.11.2017 bol žalobca oslobodený spod obžaloby, lebo nebolo preukázané, že skutok spáchal obžalovaný (v tomto konaní žalobca). Konštatoval, že žalobca listom z 18.5.2020 požiadal o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou vo výške 40 € za jeden deň väzby, keď väzba trvala 98 dní a náhradu škody v súvislosti s rozhodnutím o vzatí do väzby v podobe náhrady trov obhajoby vo výške 515 €. Žalovaná v liste zo 16.12.2020 uznala, že vydaním uznesenia Okresného súdu Košice II dňa 27.1.2012 sp. zn. OTp/5/2012, ktorým bol žalobca vzatý do väzby, došlo k zásahu do jeho práv a za uvedený zásah sa ospravedľuje. Zároveň v rámci predbežného prerokovania priznala a uhradila žalobcovi nemajetkovú ujmu za 98 dní trvajúcu väzbu v sume 1.960 €, t.j. 20 € za jeden deň trvania väzby, ktorá podľa žalovanej zohľadňuje prezumované následky spojené s výkonom väzby, medzi ktoré v zmysle judikatúry patrí prirodzený zásah do základných práv a slobôd poškodeného (právo na slobodu pohybu a právo na súkromie), ako aj zásah do osobnostných práv poškodeného (ľudská dôstojnosť, rodinný a spoločenský život a pod.), keď vznik iných ako prezumovaných následkov alebo osobitnú intenzitu zásahu žiadateľ v žiadosti, resp. v jej písomnom doplnení, podľa názoru žalovanej netvrdil a nedoplnil. K náhrade majetkovej škody zároveň žalovaná uviedla, že žiadateľ preukazoval úhradu, výšku a účel vynaložených trov obhajoby vo výške 500 € vyúčtovaním trov obhajoby AK Slávka Kováčová zo dňa 31.1.2012, príjmovým pokladničným dokladom z 31.1.2012 a siedmou stranou zápisnice OIS - Východ ÚIS SKSI MV SR z 26.1.2012. Žalovaná dospela k záveru, že predloženými listinami nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi vznikom škody v podobe trov obhajoby vo výške 500 € a rozhodnutím o väzbe, nakoľko úkony právnej služby uvedené vo vyúčtovaní boli advokátkou realizované pred rozhodnutím o vzatí do väzby. Žiadosť žalobcu v tejto časti bola preto vyhodnotená ako nedôvodná. V tejto súvislosti súd z listiny označenej ako vyúčtovanie trov obhajob JUDr. Slávky Kováčovej, advokátska kancelária so sídlom Štúrova 20, Košice, zistil, že advokátka v trestnej veci žalobcu vyúčtovala nasledovné úkony prevzatie a príprava dňa 25.1.2012, porada s klientom a preštudovanie spisu na KÚV dňa 25.1.2012, účasť pri výsluchu obvineného 26.1.2012, účasť pri výsluchu obvineného pri vzatí do väzby 27.1.2012 a návšteva v ÚVV Košice dňa 31.1.2012 všetky úkony v sume 95,37 €/1 úkon právnej služby spolu s paušálom 5x7,63 €, celkovo suma 515 €. Podľa príjmového pokladničného bloku vystaveného advokátskou kanceláriou JUDr. Kováčová Slávka, úhrada 500 € bola dňa 31.12.2012 prijatá od A. B. – E. – B.. Z výsluchu žalobcu súd zistil, že v dôsledku výkonu väzby je liečený na vysoký krvný tlak, v jej dôsledku prišiel o rodinný život, neprejde jeden deň, kedy si na väzbu nespomenie. Počas trvania väzby sa dostal do exekúcie, pobyt vo väzbe mal vplyv aj na okruh jeho kamarátov, od ktorých na dennej báze zaznievali posmešky, že je bankomatový miliónár a pod., ľudia si ho spájali s každou správou týkajúcou sa krádeže v banke. V dôsledku väzby prišiel aj o zárobok v rámci vykonávania športovej činnosti ako hádzanár. Návrh na rozvod podával žalobca v dôsledku toho, že keď sa vrátil z väzby, vzťahy s manželkou boli viditeľne naštbené.

4. Z rozsudku Okresného súdu Košice II sp. zn. 23P/456/2015 z 9.12.2016 súd zistil, že manželstvo žalobcu bolo na jeho návrh rozvedené z dôvodu, že toto bolo v danom čase už len formálnym zväzkom, neplnilo žiadnu zo svojich spoločenských funkcií, pričom ako dôvod rozpadu manželstva súd konštatoval povahové odlišnosti manželov a mimomanželskú známosť manžela.

5. Z lekárskeho správy súd zistil, že žalobca sa lieči na vysoký tlak, pričom mával bolesti hrudníka, užíval lieky F., F. G. a G., pri diagnostickom závere hypertenzia 3st. komp dyslipidémia, steatóza pečene.

6. Právne súd posudzoval vec podľa § 1, § 2, 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 8 ods. 5 písm. b/, § 15 ods. 2, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2, 3, 4, § 18 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v spojení s ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

7. Konštatoval, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že väzobné stíhanie žalobcu negatívne ovplyvnilo jeho osobný život, lebo došlo nielen k narušeniu jeho rodinných väzieb, ale aj k dlhodobým následkom v oblasti zdravotného stavu žalobcu, ktorý sa prejavoval podľa predložených lekárskeho správy hypertenziou 3. stupňa ako aj ďalšími ochoreniami. Pod medikamentóznou liečbou hypertenzie je žalobca aj v súčasnosti. Vedenie trestného stíhanie aj v podobe samotného väzobného stíhanie zanechalo následky aj na psychike žalobcu, o čom svedčia podľa súdu už spomenuté lekárske správy. Väzobné stíhanie malo teda preukázateľný dopad na psychický a celkový zdravotný stav žalobcu, na jeho rodinnú pohodu, z čoho možno vyvodiť, že žalobca bol výrazne poškodený v osobnostnej sfére, nielen v súkromnej (nevidel svoje dieťa, manželku) ale aj v pracovnej (z výpovede vyplynulo, že pred vzatím do väzby zarábala 1.400 € v hádzanárskom klube v Nových Zámkoch a následne mu bola ponúknutá aj obdobná činnosť v Košiciach za sumu približne 700- 800 €), rovnako aj v mieste bydliska a okruhu známych (ktorí ho považovali za „bankomatového miliónára“ - výsluch žalobcu), ale aj v širšom okruhu osôb, predovšetkým vzhľadom na povahu trestnej činnosti, za ktorú bol žalobca trestne stíhaný. Majetková trestná činnosť je spravidla veľmi nepriateľsky spoločensky vnímaná, spojená s odsudzovaním stíhaného, preto aj z týchto dôvodov je podľa súdu potrebné považovať zásah do práv žalobcu za značne zvýšený. Žalobca strávil vo väzbe 98 dní, čo z priznanej náhrady vo výške 1.470 € spolu s už priznaným nárokom v sume 1.960 činí celkovo sumu 3.430 €, čo je v prepočte za jeden deň väzby 35 € (pôvodne priznaný nárok bol sume 20 € na deň väzby). Takto priznaná výška náhrady je podľa názoru súdu adekvátna spôsobenej ujme výkonom väzby a zodpovedá tiež ustálenej súdnej praxi. Finančné odškodnenie v danom prípade stanovil súd podľa celkovej dĺžky obmedzenia osobnej slobody, keďže časové okolnosti sú objektívne vyjadriteľným kritériom pre posúdenie odškodnenia. Cieľom priznania tohto odškodnenia je satisfakcia pre žalobcu, ktorého osobnostné právo bolo výkonom väzby porušené, a to predovšetkým so zreteľom na to, že tento zásah obyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. Podľa názoru súdu priznanie finančného odškodnenia žalobcovi vo výške 1.470 € je účinným prostriedkom na zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu, ktorým bol výkon väzby. Výkonom väzby totiž vznikla preukázateľne žalobcovi ujma, spočívajúca v porušení jeho základných občianskych práv, predovšetkým straty slobody a súkromia. Výšku nemajetkovej ujmy súd stanovil s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život (žaden záznam v registri trestov) a prostredie, v ktorom žil a pracoval, s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, ale aj závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v rodinnom, osobnom a spoločenskom uplatnení.

8. Nárok žalobcu spočívajúci v náhrade škody (majetkovej) ako náhrady trov obhajoby v súvislosti s rozhodovaním o väzbe žalobcu súd vyhodnotil ako nedôvodný, lebo žalobca predloženými listinnými dôkazmi nepreukázal, že k zmenšeniu majetku došlo na jeho strane, t.j. že k vzniku škody došlo v majetkovej sfére samotného žalobcu. Z predloženého príjmového pokladničného dokladu z 31.1.2012 totiž priamo a exaktne nevyplýva, že uvedenú sumu uhradil práve žalobca a takéto skutočnosti súdu nevyplývali ani z pripojeného spisu Okresného súdu Košice II sp. zn. 6T/89/2013.

9. Vychádzajúc z uvedených skutočností súd žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v sume 1.470 €, ktorú považoval za dôvodnú spolu so zákonným úrokom z omeškania počnúc dňom nasledujúcim po oznámení žalovanej žalobcovi, že jeho nárok na nemajetkovú ujmu v prevyšujúcej časti neuspokojí, teda odo dňa 20.12.2020 do zaplataenia a vo zvyšku aj s prislúchajúcim úrokom z omeškania nárok žalobcu zamietol. Pokiaľ ide o otázku úrokov z omeškania z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, súd odkázal na ustálenú súdnu prax (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.1.2022 sp. zn. 7Cdo/339/2021, ktoré nadväzuje na skoršie rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/48/2017, 4Cdo/257/2019).

10. O náhrade trov konania súd rozhodoval podľa § 255 ods. 1 CSP, pričom vyšiel z toho, že žalobca si uplatnil dva samostatné nároky a to nárok na náhradu škody a nárok na nemajetkovú ujmu, ktoré

nároky súd považoval za samostatné. Nárok na náhradu škody žalobca uplatnil v sume 500 €, v tejto časti úspešný nebol. Podľa pomeru úspechu vo veci by žalovaná mala pri tomto nároku úspech vo veci 100 % a žalobca by jej v tejto časti mal nahradiť trovy konania. Pri posúdení náhrady nemajetkovej ujmy uplatnenej vo výške 1.960 €, súd rovnako uplatnil zásadu úspechu strany sporu v konaní, hoci priznal žalobcovi len sumu 1.470 €, lebo vychádzal z toho, že zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku, lebo v týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Žalobcu v predmetnej veci bolo nevyhnutné považovať za plne procesne úspešnú stranu (keď zamietnutie žaloby sa týkalo iba výšky plnenia, nie základu), keďže žalobca mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu. Vzhľadom k uvedenému súd priznal žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorá bude počítaná zo základu, ktorým je rozsudkom priznaná suma.

11. Rozsudok okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti napadla včas podaným odvolaním žalovaná z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP, t.j. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok v odvolaní napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zdôraznila, že žalobcu nielen odškodnila sumou, ktorú judikatúra považuje za spravodlivú a túto sumu poskytla dobrovoľne v primeranom čase, ale konštatovala aj porušenia práva žalobcu a poskytla mu ospravedlnenie. Mala za to, že napadnutý rozsudok toto nezohľadňuje a v tejto súvislosti namietala, že priznanie akejkoľvek ďalšej sumy náhrady nemajetkovej ujmy je neproporcionálne a nespravodlivé k výške odškodnenia, ktorú právny poriadok priznáva pri odškodňovaní obetí trestného činu osobe, ktorá pri takom čine prišla o život. Súd neodpovedal na otázku, prečo žalovanou poskytnuté odškodnenie nepovažoval za dostatočné. Poukázala na zmätočnosť odôvodnenia rozsudku (bod 45.) v ktorom súd okrem iného odvodzoval vznik nemajetkovej ujmy žalobcu trestným stíhaním, ktoré však nikdy nebolo titulom uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy. Toto pochybenie súdu je zásadné, nakoľko zapríčiňuje nepreskúmateľnosť rozsudku vo vzťahu k priznanej náhrade nemajetkovej ujmy a to z dôvodu, že indikuje, že súd svojvoľne vychádzal pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy nielen z následkov majúcich pôvod v namietanom rozhodnutí o väzbe, ale aj z domnelých následkov trestného stíhania vedeného proti žalobcovi. Vytkla súdu absenciu relevantného skutkového základu pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 1.470 € s prísl. a zopakovala, že ňou priznaná a uhradená relatívna náhrada zohľadnila všetky prezumované následky spojené s výkonom väzby. Súd neuviedol žiaden výnimočný následok, resp. výnimočnú okolnosť prípadu, intenzitu zásahu, ktorá by nebola žalovanou už odškodnená a v tomto smere aj žalujúca strana bola pasívna. Mala za to, že zhoršenie zdravotného stavu žalobcu, resp. eventuálne následky na zdravotnom stave žalobcu nemajú v zmysle právnej úpravy náhrady nemajetkovej ujmy na vznik takejto ujmy žiaden vplyv, a teda by nemali byť súdom vôbec zohľadňované v rámci kritérií pri posudzovaní vzniku nemajetkovej ujmy na strane poškodeného. Pod nemajetkovú ujmu nemožno subsumovať prípadný vznik ujmy na zdraví, takýto zásah si možno uplatniť výlučne ako škodu na zdraví. Listiny, ktoré žalobca predložil nepreukazujú existenciu zdravotných následkov v príčinnej súvislosti s namietaným rozhodnutím o väzbe. Žalovaná namietala aj súdom priznané úroky z omeškania a poukazovala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/15/97, sp. zn. 6Cdo/185/2011, sp. zn. 8Cdo/151/2017 tvrdiac, že sa nemohla dostať do omeškania a nárok žalobcu na úrok z omeškania je nedôvodný, pretože povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. V súvislosti s omeškaním pripomenula, že žalobcovi plnila už na základe jeho žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Napokon namietala výroky o náhrade trov konania tvrdiac, že súd mal rozhodnúť jedným výrokom.

12. Žalobca v písomnom vyjadrení uviedol, že sa stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie a navrhuje ho potvrdiť.

13. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario

CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP, z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 18.7.2024 o 9.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

14. Žalobca uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP.

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných jej v súdnom konaní za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol strane rozsudok doručený do vlastných rúk. K odňatiu možnosti pred súdom konať dochádza tiež vtedy, keď súd nedostatočne odôvodní svoje rozhodnutie, t.j. dôvody rozhodnutia nespĺňajú požiadavky kladené ustanovením § 220 ods. 2, 3 CSP. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Pri tomto odvolacom dôvode musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

16. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplynuli z prednesov strán. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

17. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu prvej inštancie, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu).

18. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v rozsahu odvolacích námietok (§ 379 ods. 1, § 380 ods. 1, 2 CSP) odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú preukázané a rozhodnutie súdu prvej inštancie v merite veci je vecne správne.

19. Odvolací súd nezistil pochybenia ani v procesnom postupe súdu prvej inštancie porušujúce procesné práva strán alebo právo na spravodlivý proces, príp. odnímajúce stranám sporu možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie.

20. Súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom zdôvodnil svoj postup a uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, ako po stránke skutkovej, tak aj po právnej stránke. Odvolací súd sa stotožňuje s vecne správnym rozsudkom súdu prvej inštancie (pokiaľ ide o samotný predmet konania), konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci.

21. V prejednávanom spore škoda a nemajetková ujma boli uplatnené na základe uznesenia Okresného súdu Košice II sp. zn. OTp/5/2012 z 28.1.2012, ktorým bol žalobca vzatý do väzby. Nie je pravdou, že súd odvodzoval vznik nemajetkovej ujmy aj od rozhodnutia o začatí trestného stíhania, ako účelovo namieta žalovaná, vyvodzujúc z toho údajnú nepreskúmateľnosť rozsudku.

22. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

23. Podľa § 6 ods.1 zákona č. 514/2003 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

24. Podľa § 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol oslobodený spod obžaloby.

25. Podľa § 15 ods.1 z. č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

26. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

27. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

28. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a/ osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b/ závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d/ závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

29. Zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z.z. bolo ustanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy SR podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím, ktoré sa neskôr ukázalo nezákonným (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 25/2011 z 24. marca 2011).

30. V právnom štáte právny poriadok nechráni štátnu moc pred občanmi. Právny poriadok v právnom štáte určuje postup orgánov verejnej správy tak, aby neboli porušované práva občanov (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 62/1999 zo 14.júla1999).

31. Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 395/2016 zo 14.9.2016 nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania, ktoré bolo zastavené alebo došlo k oslobodeniu spod obžaloby, sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Vzhľadom na uvedené nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu, kedy je daná zodpovednosť štátu bez zreteľa na zavinenie, podľa konečného výsledku trestného stíhania.

32. Súd prvej inštancie adekvátne pri rozhodovaní o nároku žalobcu vychádzal z premisy, že zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť, a správne postupoval, ak skúmal, či v danej veci sú (boli) súčasne splnené tri podmienky: existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody (a nemajetkovej ujmy) a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody (a nemajetkovej ujmy) a správne uzavrel, že žalobcovi vzniklo právo na náhradu nemajetkovej ujmy.

33. Žalobca bol vo väzbe 98 dní a právoplatným rozhodnutím súdu bol oslobodený spod obžaloby, čo bezpochyby zakladá jeho nárok na odškodnenie. Väzba v rozsahu 98 dní je závažným zásahom do práv žalobcu. Trestné stíhanie a v rámci neho najmä výkon väzby predstavujú vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca, do jeho práva na slobodu pohybu a práva na súkromie a vyvolávajú aj ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život, zasahujú do jeho cti a dobrej povesti a sú spôsobilé porušiť aj právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti. Nie je dôvod pochybovať, že v zásade každá fyzická osoba by obmedzenie osobnej slobody (a aj v kratšom rozsahu ako v konkrétnej veci) vnímala veľmi intenzívne ako negatívny zásah a negatívny životný zážitok, najmä ak dovtedy žila bezúhonným životom a nebola trestaná. Prežívala by pocity strachu, frustrácie, úzkosti a strádania, psychického napätia, pocity krivdy, hanby, sklamania, nespravodlivosti a strachu z budúcnosti, pretože žiadna osoba existujúca v bežných, normálnych spoločenských štruktúrach s pobytom vo väzbe nemôže byť duševne uzročená, najmä ak tvrdí svoju nevinu a je aj následne oslobodená spod obžaloby. Väzba na každom bežnom jedincovi, najmä dovtedy netrestanom, zanecháva stopy, vyvoláva duševné útrapy, ktoré sú znásobené, ak v konečnom dôsledku mu spáchanie skutku nebolo preukázané, ale vo verejnosti je napriek tomu zapísaný ako ten, kto niečo spáchal a bol preto „zavretý“. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, žalobca bol v čase výkonu väzby ženatý, mal jedno maloleté dieťa, preto bol v dôsledku väzby nevyhnutne vytrhnutý z najužších väzieb otcovských a manželských a zároveň došlo aj ku skomplikovaniu jeho pozície ako žiteľa rodiny a nepochybne došlo aj k zníženiu jeho spoločenského statusu, keď nebolo zistené, aby pred vzatím do väzby žil a pohyboval sa v kruhoch, ktoré by jeho vzatie do väzby mohli pokrivené chápať ako nejaké „hrdinstvo“. Zásah do nemajetkovej sféry žalobcu bol jednoznačný a intenzívny a niet logického dôvodu mu neveriť, že vzatie do väzby a odlúčenie od rodiny bolo začiatkom narušenia manželských vzťahov a odcudzenia, ktoré napokon o 3 roky bolo jedným z dôvodov rozvodu manželstva žalobcu. Takisto psychické útrapy v dôsledku väzby mohli viesť k vysokému krvnému tlaku žalobcu, ktoré preukazoval liekmi, ktoré požíva v súčasnosti. Správne teda súd prvej inštancie prihliadol na osobu žalobcu, jeho dovtedajší život aj prostredie v ktorom žil.

34. Podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ESLP) náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo). Okrem toho ESLP vyjadril názor, podľa ktorého výška náhrady v konkrétnom prípade musí zohľadňovať výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v iných prípadoch týkajúcich sa poškodenia dobrej povesti. Napokon ESLP zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných trestných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy.

35. Zákonná konštrukcia nemajetkovej ujmy pri uplatňovaní nárokov podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vychádza z toho, že nemajetkovú ujmu možno odškodniť v nepeňažnej forme (t.j. inak ako v peniazoch) alebo v peňažnej forme, pričom v oboch prípadoch ide o nárok oprávnenej osoby na zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu. Ako totiž vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo 230/2020 z 28.7.2021 „Primerané zadosťučinenie sa chápe ako nástroj na odstránenie následkov spôsobenej nemajetkovej ujmy a to buď v peňažnej (relutárnej) alebo nepeňažnej forme (tzv. morálne zadosťučinenie - napr. ospravedlnenie, či konštatovanie o porušení práva). Neexistencia nemajetkovej ujmy a jej reparácia z hľadiska primeranosti zadosťučinenia (proporcionality, intenzity zásahu) sa vzájomne logicky vylučujú.“

36. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s obranou žalovanej založenou na tvrdení, že u žalobcu nedošlo k takej ujme, ktorá by odôvodňovala ďalšie žalobou uplatnené finančné zadosťučinenie, pretože žalobcu nielen odškodnila sumou, ktorú judikatúra považuje za spravodlivú a túto sumu poskytla dobrovoľne a v primeranom čase, ale konštatovala aj porušenie práva žalobcu a poskytla mu ospravedlnenie. Odvolací súd považuje záver súdu o potrebe priznať žalobcovi ďalšiu nemajetkovú ujmu v peniazoch za správny, pretože je v súlade s judikatúrou vyšších súdnych inštancií.

37. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 125/2019 z 27.8.2019 „ Škodu teda treba chápať ako ujmu na chránenom statku, ako je majetok, osoba, alebo iný chránený záujem, pričom najvyššiu mieru ochrany požívajú ľudský život, integrita človeka, ľudská dôstojnosť a sloboda. Každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné; ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia. Pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby sudcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu spravodlivosť, alebo absencie postupu podľa pravidla, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš, aby robili tebe.“

38. Ústavný súd SR v náleze sp. zn. III. ÚS 754/2016 z 24. januára 2017 vyslovil, že „ Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihlada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005). Niet dôvodu dospieť k odlišnému záveru v prípade žalobcu vo veci sťažovateľky, ktorý nebol spod obžaloby oslobodený, ale jeho trestné stíhanie bolo zastavené. Ústavný súd už v minulosti opakovane zdôraznil, že v prípade aplikácie právnej normy treba totiž síce prvotne vychádzať z jej doslovného znenia, avšak v prípade rozporu doslovného znenia daného ustanovenia s jeho zmyslom a účelom, o ktorého jednoznačnosti a výlučnosti niet žiadnej pochybnosti, možno uprednostniť výklad a ratio legis pred výkladom jazykovým (napr. I. ÚS 583/2015 z 9. marca 2016). Ústavný súd je preto toho názoru, že vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí bez ohľadu na to, či bolo vydané za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. alebo za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z., odôvodňuje s ohľadom najmä na čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny právo na náhradu nemajetkovej ujmy takto stíhanej osoby, pokiaľ jej táto v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania vznikla.“ V kontexte uvedeného náhrada nemajetkovej ujmy vo všeobecnosti, ale aj v konkrétne prejednávanej veci slúži na kompenzáciu stavu neistoty, do ktorej sa poškodený dostal v dôsledku nezákonného rozhodnutia o väzbe.

39. Žalovaná spochybňovala výšku súdom priznaného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože mala za to, že okrem ospravedlnenia mu zaplatila náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 € za deň väzby, ktorú pokladala za primeranú nielen k okolnostiam veci ale aj k ustálenej súdnej praxi.

40. Odvolací súd posudzoval opodstatnenosť námietok žalovanej z tohto hľadiska a zaoberal sa výškou, resp. primeranosťou priznanej nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch. V rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/37/2012 z 31.7.2012 najvyšší súd dospel k záveru „...súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, obdobných veciach...“, v tomto rozhodnutí poukázal aj na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 147/2006 zo 6.12.2006 a tiež na rozsudok ESLP zo 17.7.2012 (Winkler proti Slovenskej republike). V rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/19/2018 z 24.7.2018 sa najvyšší súd zaoberal otázkou, „či sa ustanovenie § 17 ods. 4 môže alebo nemôže vzťahovať na právne vzťahy založené pre 1. januárom 2013“ (tak ako v posudzovanej veci, pozn. odvolacieho súdu). Najvyšší súd v tomto rozhodnutí dospel k záveru, že „na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím po zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a ESLP, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zákon č. 517/2008 Z.z., ani zákon č. 412/2012 Z.z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 412/2012 Z.z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva. V rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/177/2005 z 31.5.2007 najvyšší súd pri riešení otázky odškodnenia väzby vyslovil záver, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. Najvyšší súd zdôraznil, že ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru obsahuje tzv. neurčitý právny pojem, ktorý vyžaduje jeho aplikáciu na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Neurčité právne pojmy v žiadnom prípade nie sú ustanoveniami, ktoré by súdu umožňovali ľubovoľnú, alebo ktoré by umožňovali súdu absolútne neobmedzenú úvahu. Ich aplikáciu a výklad je súd povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnať sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných prejednávaných veciach. V rozhodnutí sp. zn. 6MCdo/15/2012, z 30.9.2013 najvyšší súd dospel k záveru, že „určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napr. zákon č. 215/2006 Z.z. ... Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania ...“, ako i s ohľadom na právny názor Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo 204/2018, že určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach.

41. Zákon č. 514/2003 Z.z. bol viackrát novelizovaný. Výšky náhrad nemajetkovej ujmy sa týkala novela vykonaná zákonom č. 517/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinným od 1.1.2009 a ďalej zákonom č. 412/2012, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z.z. účinným od 1.1.2013. V zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 517/2008 Z.z. sa výška nemajetkovej ujmy určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného (viď bod 28. tohto odôvodnenia). Ustanovením § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 517/2008 Z.z. bol stanovený minimálny limit výšky nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami (tak, že jej výška je najmenej 1/30 priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za predchádzajúci kalendárny rok a to za každý aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody). V zmysle § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa § 17 ods. 2 tohto zákona nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu (zákon č. 215/2006 Z.z.). Zákonom č. 412/2012 účinným od 1.1.2013 bol teda stanovený maximálny limit výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

42. Výška náhrady nemajetkovej ujmy okrem toho musí zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti. Stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň trvania väzby pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako nie je možné mechanicky prevziať záver rozhodovacej praxe súdov iných štátov či ESLP, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom mieste a a v danom čase.

43. V prejednávanej veci pri posudzovaní výšky peňažnej náhrady s poukazom na to, že nezákonné rozhodnutie o väzbe bolo vydané pred účinnosťou novely realizovanej zákonom č. 412/2012, ktorá zaviedla v § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. limit pri stanovovaní výšky nemajetkovej ujmy, aplikácia tohto ustanovenia nie je prípustná, lebo sa jedná o hmotnoprávny predpis a absentujú prechodné ustanovenia k novelizácii účinnej od 1.1.2013. Bolo preto potrebné vychádzať z predchádzajúcej právnej úpravy danej zákonom č. 517/2008 Z.z., ktorý stanovoval minimálny limit výšky nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami tak, že jej výška je najmenej 1/30 priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za predchádzajúci kalendárny rok a to za každý aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody. Priemerná mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR v roku 2011 bola 786 €, z toho 1/30 je 26,20 €.

44. Žalovaná síce žalobcovi plnila dobrovoľne (zaplatila mu sumu 1.960 €) , ale je zrejmé, že mu nezaplatila ani zákonom stanovenú minimálnu sadzbu náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu, ktorá mala byť vo výške 2.567,60 € (98 dní x 26,20 €) a žiadnym spôsobom nevysvetlila, prečo dospela

k záveru, že ňou určená náhrada nemajetkovej ujmy 20 €/deň väzby je jedine správna a spravodlivá a ide presne o tú sumu, ktorá dostatočne odškodňuje žalobcu za nezákonnú väzbu. Odvolací súd poznamenáva, že žalobca nežiadal priznať škodu na zdraví, ako namieta žalovaná, ale náhradu nemajetkovej ujmy za to, že v dôsledku nezákonnej väzby sa uňho okrem iného prejavili aj fyzické následky s ňou spojené, prejavujúce sa vysokým krvným tlakom.

45. Berúc do úvahy dĺžku väzby, dovtedajší bezúhonný život žalobcu a nesporný dopad väzby na postavenie žalobcu v rodine a spoločnosti, neposkytuje ani podľa názoru odvolacieho súdu zadosťučinenie, ktoré žalovaná žalobcovi poskytla vo forme ospravedlnenia a ani ňou zaplatená podlimitná náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu, dostatočnú satisfakciu za časť života žalobcu stráveného v nezákonnej väzbe. Vzhľadom na všetky okolnosti prípadu sa odvolací súd stotožňuje so súdom prvej inštancie, ktorý dospel k záveru o potrebe kompenzovať poškodenému žalobcovi nemajetkovú ujmu ešte navyše oproti sume zaplatenej žalovanou tak, že mu priznal sumu 1.470 €, t.j. 35 € za deň nezákonnej väzby. Nejde pritom ani o nespravodlivosť ani o neproporcionalitu ako namietala žalovaná. Priznaná suma ani spolu s náhradou dobrovoľne zaplatenou žalovanou nie je neprímerane vysoká, zďaleka nedosahuje sumy, ktoré je možné priznať podľa slovenských právnych predpisov upravujúcich odškodnenie poškodených, napr. ust. § 5 ods. 1 druhá veta zákona č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého, ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy. Limit odškodnenia je v tomto ustanovení aj pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu v sume 10-násobku minimálnej mzdy. S účinnosťou od 1.1.2018 upravuje odškodňovanie obetí trestných činov zákon 274/2017 Z.z., ktorým bol zrušený zákon 215/2006 Z.z. a v ňom sú limity odškodnenia upravené v ust. § 12, v zmysle ktorého ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy) platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (ods. 2). Pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

46. Pokiaľ ide o výšku náhrady priznávanú vnútroštátnymi súdmi v porovnateľných prípadoch a potrebu prihliadnuť na ňu (por. napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/37/2012), odvolací súd poukazuje na aktuálnu rozhodovaciu prax Krajského súdu v Košiciach v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v súvislosti s nezákonnými trestnými konaniami, ktorá mu je známa z úradnej činnosti. Napr. rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/320/2018 (proti ktorému bolo dovolanie odmietnuté rozhodnutím NS SR sp. zn. 7Cdo/263/2020) bola priznaná žalobcovi nemajetková ujma vo výške 15.000 €, z toho 5.000 € za nezákonnú väzbu, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/14/2020 bol potvrdený rozsudok prvoinštančného súdu o priznaní nemajetkovej ujmy žalobcovi vo výške 10.000 € v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa a krátenie dane a poisťného, ktoré skončilo zastavením trestného stíhania, pretože skutok nie je trestným činom, keď išlo o trvanie nezákonného stavu (začatého v roku 2012) v rozsahu 4 roky a 4 mesiace, rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/116/2020 bol potvrdený rozsudok prvoinštančného súdu o priznaní nemajetkovej ujmy žalobcovi vo výške 3.000 € v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností v súbehu so zločinom subvenčného podvodu v štádiu pokusu trvajúceho od 10.11.2011 do 6.10.2014 (3 roky), ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, vo veci sp. zn. 11Co/81/2022 Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 40C/10/2018, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie o väzbe v dĺžke 45 dní a nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia vo výške 18.000 €, vo veci sp. zn. 11Co/121/2022 Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 15C/2/2018, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie o väzbe v dĺžke 45 dní a nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia vo výške 17.025 €, vo veci sp. zn. 3Co/166/2021 Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho

bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 24C/283/2015, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie o dvoch väzbách, spolu 385 dní, z toho prvá v dĺžke 45 dní, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 15.600 € (40,50 € za jeden deň druhej väzby), dovolanie žalovanej najvyšší súd zamietol, vo veci sp. zn. 3Co/157/2022 Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 7C/14/2022, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia v sume 15.000 €, vo veci sp. zn. 3Co/172/2022 Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 36C/15/2020, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 5.000 €, z toho 4.000 € za nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia a 1.000 € za väzbu od 11.10.2013 do 23.10.2013, vo veci sp. zn. 3Co/222/2022 Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Trebišov sp. zn. 4C/116/2019, ktorým bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy na nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia a väzbu 15.000 €, väzba trvala 17 dní, vo veci sp. zn. 5Co/384/2015 Krajského súdu v Košiciach ako súdu odvolacieho, ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I, Najvyšší súd SR zrušil rozsudok odvolacieho súdu uznesením sp. zn. 7Cdo/100/2017, po vrátení veci bola žalobcovi priznaná suma 15.000 € z titulu nemajetkovej ujmy, žalovaná nebola s dovolaním úspešná, vo veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/84/2023 ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 19C/198/2016, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu od 20.7.2005 do 18.1.2006 a za nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia suma 7.952,36 €, vo veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/89/2023 ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 37C/63/2012, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu od 15.11.2007 do 15.4.2008 v sume 3.400 €, vo veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/49/2023 ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 15C/9/2018, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 15.320 € za nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia a za nezákonné rozhodnutie o väzbe trvajúcej od 3.12.2008 do 19.12.2008, 50 € za deň väzby, vo veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/116/2023 ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 12C/9/22, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 6.280 €, z toho za väzbu trvajúcu 132 dní súd priznal 5.280 €, t.j. 40 € za deň väzby, vo veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/198/2022 ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 17C/271/2015, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 9.210 € za nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia a za väzbu, ktorá trvala od 26.1.2007 do 20.8.2007, súd priznal za deň väzby 30 €, vo veci Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/78/2023 ako súdu odvolacieho bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 20C/24/2022, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 6.450 € za nezákonné rozhodnutie o vznesení obvinenia a za nezákonné rozhodnutie o väzbe, ktorá trvala 69 dní, 50 € za deň väzby. Napr. vo veci Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 5C/38/2016, Krajský súd Trenčín potvrdil rozsudok sp. zn. 17Co/346/2017, Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 8Cdo/90/2019 odmietol dovolanie žalovanej. Priznaná bola náhrada nemajetkovej ujmy 35.000 €, z toho aj za väzbu, ktorá trvala od 24.11.2011 do 5.12.2011.

47. Odvolací súd poukazuje na ďalšie rozhodnutia týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo nezákonným úradným postupom napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 4/2018 z 27.2.2019, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie vo veci, ktorým súd druhej inštancie potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice - okolie, ktorý uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 11.063,13 € titulom nemajetkovej ujmy v peniazoch, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 191/2017 z 13.8.2018, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie vo veci, ktorým krajský súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie Okresného súdu Trenčín, ktorý rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 11.000 €, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 177/2017 z 26.1.2019, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie vo veci, ktorým súd druhej inštancie potvrdil rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota, ktorý rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.500 €, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 156/2017 z 9.11.2017, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie vo veci, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 €, rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 7Co 325/2012 zo 16.1.2013, ktorým rozsudok Okresného súdu Ružomberok zmenil tak, že žalovanú zaviazal žalobcovi zaplatiť sumu 13.000 € titulom nemajetkovej ujmy, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5M Cdo 4/2015 z 31.5.2016, ktorým najvyšší súd odmietol mimoriadne dovolanie vo veci, ktorým súd druhej inštancie potvrdil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica,

ktorý rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 17.600 €.

48. Vzhľadom na konštantnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej „konkrétna výška náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím (vedením trestného stíhania, väzbou) je vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach...“ a po zohľadnení náhrad priznávaných súdmi v podobných, porovnateľných prípadoch, v prejednávanej veci má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie správne zohľadnil všetky okolnosti veci, keď dospel k záveru, že primeranej satisfakcii pre žalobcu zodpovedá suma 35 € za deň väzby.

49. Žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, preto ju súd správne zaviazal zaplatiť aj úrok z omeškania, ktorý bol vyčíslený v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády, a to vo výške 5 % ročne zo sumy 1.470 € od 20.12.2020 do zaplataenia, teda počnúc dňom nasledujúcim po oznámení žalovanej žalobcovi, že jeho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zvyšnej časti neuspokojí. Pokiaľ ide o otázku úrokov z omeškania z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, táto bola vyriešená ustálenou praxou vyšších súdnych inštancií (viď uznesenie NS SR zo dňa 31.01.2022, sp. zn. 7Cdo/339/2021, ktoré nadväzuje na skoršie rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/48/2017, 4Cdo/257/2019, 7Cdo/243/2019, ktoré bolo predmetom prieskumu zo strany Ústavného súdu SR, ktorý v uznesení sp. zn. I. ÚS 273/2021 z 29.6.2021 označil závery všeobecných súdov za ústavne akceptovateľné, podobne závery ÚS SR sp. zn. II. ÚS 236/2023, pozri aj uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/31/2021 z 24.1.2024). Touto ustálenou praxou bol prekonaný odlišný právny názor uvedený napr. v rozhodnutí dovolacieho súdu 7Cdo/100/2017) a odvolací súd v tejto konkrétnej veci nemá žiaden dôvod sa od súčasnej relevantnej súdnej praxe odkloniť.

50. Pokiaľ ide o úroky z omeškania odvolací súd na doplnenie odkazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/339/2021 z 31.1.2022, body 28.,29., podľa ktorých „V rozhodnutí z 26. februára 2020, sp. zn. 4Cdo/257/2019 dovolací súd ustálil, že „nárok žalobcu podľa § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z. z. voči žalovanej vzniká už samotnou existenciou väzobného trestného stíhania a rozsudku, ktorým bola osoba pozbavená osobnej slobody následne oslobodená spod obžaloby. Preto rozhodnutie, ktorým sa priznáva táto náhrada škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch v konkrétnej výške, už len deklaruje existenciu tejto zákonom priznanej právnej skutočnosti a nárokov z nej vyplývajúcich. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Z uvedeného je preto možné ďalej vyvodiť, že k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím šesťmesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Uvedený názor dovolacieho súdu je podporený aj novelou č. 412/2012 Z. z., ktorou bolo s účinnosťou od 1. januára 2013 ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. zmenené tak, že podľa poslednej vety tohto ustanovenia, ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehotá omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.“ 29. Dovolací súd považuje rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/48/2017, 4Cdo/257/2019 za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky úrokov z omeškania z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Touto ustálenou praxou bol prekonaný odlišný právny názor uvedený v rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 1Co/15/1997“.

51. Uvedené uznesenie najvyššieho súdu reagovalo aj na otázku náhrady trov konania. V bodoch 20., 21, 22 uznesenia najvyšší súd uviedol „V sporových konaniach sa vo vzťahu k náhrade trov konania uplatňuje zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov konania proti neúspešnej strane. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Ak strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech vo veci, t.j. každá strana je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Ak mala teda strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov buď pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V zmysle § 255 CSP je teda povinnosť platiť trovy konania založená na princípe úspechu vo veci z ktorej je okresný súd povinný vychádzať. Hoci § 256 ods. 2

CSP umožňuje rozhodnúť o náhrade trov konania bez ohľadu na výsledok sporu, avšak len v prípade ak ide o trovy, ktoré vznikli zavinením niektorej sporovej strany, pričom ide o trovy, ktoré nesúvisia s riadnym vedením sporu a nemožno medzi ne zaradiť zavinenie pri zastavení konania. V zmysle § 255 CSP bolo teda povinnosťou odvolacieho súdu poukazom na čiastočný úspech sporových strán náhradu trov konania pomerne rozdeliť a o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť jedným výrokom. 21. Úlohou odvolacieho súdu bolo v časti výroku o nároku na náhradu trov konania, sa jasným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnať so všetkými skutočnosťami, ktoré boli pre rozhodnutie podstatné a právne významné, uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie o náhrade trov konania založil. V prípade, keď právne závery odvolacieho súdu, na základe ktorých rozhodol o nároku na náhradu trov konania dvoma samostatnými výrokmi z odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. 22. Ustanovenie § 255 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP ukladá súdu povinnosť rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania jedným výrokom, ktorým sa konanie končí, a to ako o celku. Žalovaná preto dôvodne poukázala na to, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania bolo potrebné zohľadniť pomer úspechu a o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť jedným výrokom, a to pomerom“.

52. Odvolací súd má za to, že súdom prvej inštancie priznaná náhrada nemajetkovej ujmy je rozumne primeraná i v súlade s požiadavkou spravodlivosti a závermi ustálenými v rozhodovacej praxi a judikatúre Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, preto rozsudok vo výroku I. o povinnosti žalovanej plniť žalobcovi, potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

53. Zároveň odvolací súd poukazuje na to, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovou stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/2003).

54. Vychádzajúc z aktuálneho, vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, odvolací súd zrušil výroky rozsudku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie, v ktorom rozhodne aj o trovách tohto konania.

55. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).